

NOTRANJEC

Izhaja vsake sobote
in velja po pošti za celo leto
4 K, za pol leta 2 K. Posamezne
številke po 10 vin. Na naročbe
brez denarja se ne oziramo.
Uredništvo in upravnništvo je v
Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO
KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.

Inserati
se računajo za celo stran 30 K,
za $\frac{1}{2}$ strani 25 K, za $\frac{1}{4}$ strani
18 K, za $\frac{1}{8}$ strani 9 K, za $\frac{1}{16}$
strani 5 K, $\frac{1}{32}$ strani 3 K. Pri
večkratni objavi primeren po-
pust.

P. n. naročniki in somišljeniki!

Današnja številka „Notranjca“ še pošljemo vsem, ki so ga doslej prejeli. Ako ne bo plačila do prihodnjega tedna, se list vsakomur ustavi. Podpirajte svoj tednik vsi, ki napredno čutite in mislite.

Upravnništvo „Notranjca“
Ljubljana, Breg 12.

Deželni zbor kranjski.

Petek 8. t. m. se je otvoril deželni zbor prvič po 20. septembru in Belarjevem imenovanju. Otvoril se je pod utiskom, da je sedanji reprezentant vlade pod težo narodnega odpora omajan in izpodnešen. Le temu dejstvu, da ima Švarc modro polo že v žepu, se ima zahvaliti, da ga narodno-napredni poslanci niso brez usmiljenja pretepli, kakor je to zahteva volilcev.

Ko je Švarc vstopil, so ga napredni poslanci tako ozmerjali, da Švarc ni še tako bridkih nikdar slišal. „Lump, žandar, morilec itd.“ so mu klicali. Dr. Šušteršič in njegovi ljudje so Švarcu dali prosto pot in ga celo branili! Švarc se je tresel kakor šiba na vodi.

Nato se je vršila volitev v odseke in v deželni odbor: iz cele zbornice je izvoljen odbornikom dr. Pegan, iz splošne kurije profesor Jarc. Popoldan se je začela razprava o prvem nujnem predlogu klerikalcev, da naj se deželni šolski svet pomnoži za 2 člana izvoljena po deželnem odboru. Dr. Šušteršič je v utemeljevanju povdarjal, da se je Belarja imenovalo zahrbtno. Videti pa je, da dr. Šušteršič ne zahteva, da se imenovanje prekliče, dasi je dokazal, da je nezakonito, ker ni bil za mnenje vprašan deželni šolski svet. Tudi ni zahteval, če že to ne gre, naj se Belarja premesti vsaj med Nemce, kakor so svoj čas premestili po imenovanju nadzornika Primožiča. Skratka: S. L. S. vzame imenovanje na znanje in zahteva za odškodovanje, da se še 2 zastopnika deželnega odbora volita v deželni

šolski svet. Predlogu se stvarno ne more ugovarjati, čeravno vemo, da gre klerikalcem le, da oni tem potom pridejo do več moči nad učiteljstvom. A predlog je pravičen, vendar ga nihče ne more resno smatrati za kako kompenzacijo. S tem Belar ni odtehtan, tudi če se zakon sankcionira, kar ni še gotovo. Dr. Šušteršič je krepko napadal Marcheta, bivšega naučnega ministra in tudi Švarca, o kojem lahko rečemo že izza 24. grudna, da je bivši deželni predsednik. Proti sedanji osrednji vladi, ki je imenovanje zahrbtno izpeljala, Šušteršič ni nastopil, češ, da se bo to še „preiskalo“. Sekal je torej le že — posekana drevesa.

V imenu naprednjakov sta govorila Gangl in dr. Triller — oba za nujni predlog Šušteršičev. Prvi je naznanil, da bo v odseku predlagal tudi to premembo zakona, ki obravnava o deželnem šolskem svetu, da se učiteljski zastopniki odslej vanj volijo in ne da se od vlade, kakor doslej, imenujejo, drugi pa je opozoril na realko, katere ne smemo pustiti Nemcem. Govorila sta še Jarc in Krek. Deželni predsednik Švarc, ob kojega govoru zapuščajo napredni poslanci zbornico, je opravičeval na skrajno neroden način svoje postopanje glede Belarja. Dr. Šušteršič ga je zavrnil. Tudi Nemci so glasovali za predlog, ki se je soglasno odkazal šolskemu odseku. V današnji seji se obravnava cela vrsta nujnih predlogov narodno-napredne stranke in klerikalcev.

Politične vesti.

Velik političen shod se je vršil v nedeljo 3. t. m. v Ljubljani. Dr. Švigelj se je pečal z imenovanjem nemškega deželnega nadzornika Belarja, ki se je izvršilo na zahrbtnen, goljufen način. Dr. Žerjav je obdelaval Schwarza in Kaltenegger-ja, češ, da se poslužujeta korupcije, da dosežeta svoje osebne in nemško-nacijonalne namene. Shod je sprejel resolucijo, ki zahteva od narodno-naprednih poslancev, da v deželnem zboru nastopijo z najskrajnejšimi sredstvi, glede Belarja pa zahteva, da se imenovanje, ki je itak nezakonito, razveljavi. Predsednik shoda dr. Ivan Tavčar je kot načelnik kluba naprednih deželnih poslancev obljubil, da bodo nastopili v deželnem zboru kar najodločneje.

„Narodna delavska organizacija“ se je osnovala v Ljubljani. Kakor za svoj kmetški stan zahtevamo krepko stanovsko organizacijo, tako jo privoščimo i delavstvu. Razredna nasprotja med kmetom in delavcem se bodo izbojevala potom organizacij veliko razumnejše, kot med neorganiziranci. V skupnih narodnih in naprednih kulturnih vprašanjih pa bomo korakali skupaj.

Zoper vlado in Nemce se bo te tedne vršilo tudi po deželi več shodov. V Cerkljah na Gorenjskem bo tak shod 10. t. m. Notranjci, sledite vrli cerkljanski kmetški organizaciji.

V Trstu se vrši med „Narodno delavsko organizacijo na eni, ter vlado in socijalnimi demokrati na drugi strani ljut boj. Zadruga, sestojeca iz slovenskih delavcev Fabijančič in sodrugi, je sklenila s parobrodno družbo „Dalmatia“ pogodbo, da sama prevzame težaška in razkladalna dela, ki jih je prej imela neka kapitalistična tvrdka, ki je najemala delavce. Torej odslej naj bi bil delavec po svoji zadrugi svoj lastni delodajalec in bi na ta način spravil dobiček, ki ga je napravila prej tvrdka. Korak Fabijančiča in drugov njegovih, ki so vsi težaki, je prav realen korak, s kojim se bližamo socijalističnemu idealu, da bodi delavec z drugimi delavci skupno sam podjetnik. Tak socializem vsak, ki je prijatelj ljudstva, odobrava. V tem slučaju je bila namera slovenskih narodnih socijalistov povsem izvedljiva. A kdo se je dvignil proti njej? Socijalni demokrati!! To pa, ker se boje moči slovenskih delavcev! Oni se boje, da bi imeli uspeh! Mesto, da bi šli v sé in rekli: Pojdimo in storimo tudi mi tako! so začeli napadati Slovence, „Dalmaciji“ pa zagrozili, da prično z generalnim štrajkom, če ne preruši nemudoma pogodbe, ki jo je s slovenskimi delavci sklenila. Italijani in socijalni demokrati so se zlagali, da je vlada uplivala na družbo „Dalmacija“, da je pogodbo siloma pretrgala in razdrla. Ko so 1. januarja prišli slovenski delavci delat, jih je policija zapodila. Družba pa je zdaj prevzela dela v lastno režijo in najela za to delo — socijalne demokrate, ki so potem res delali in še danes delajo za Dalmacijo pod varstvom bajonetov. Ni čuda, da so Slovenci gnjeva besneli. Delavci so priredili velikansko demonstracijo

proti Lahom in socijalistom, ne — kaj rečem — ne proti socijalistom, kajti tista laška banda, ki se v Trstu skriva pod tem imenom, ne zasluži imena „socijalist“. Omadeževala je rudečo zastavo. Pittoni, Scabar, Jernejčič in Kopač so se izkazali slabe voditelje, ki jih resen delavec ne more več resnim smatrati.

„Narodni dnevnik“ je začel 2. t. m. izhajati v Celju. List je naroden in socijalen. Velezanimive novice prinaša iz vseh delov slovenske domovine, in sicer tudi iz Kranjske. List, ki ga nemško državno pravdnštvo že pridno konfiscira, priporočamo. Notranjci ga lahko dobe že isti večer.

Domače vesti.

Nadvojvoda Karl Franc Jožef se je pripeljal na sv. Treh Kraljev dan z avtomobilom iz Miramara v Postojno in si popoldne ogledal postojnsko jamo. Potoval je kot nadporočnik v spremstvu enega častnika in se vstavil v hotelu pri „Og. Kroni“. Nadvojvoda je sin pokojnega nadvojvode Otona in kakor znano naš bodoči prestolonaslednik. Ko si je ogledal v spremstvu gosp. okr. glavarja Žitnika, jamo, se je zopet odpeljal proti Opatiji.

Osebne vesti. Davčni upravitelj Maks Lilleg je prestavljen iz Vipave k davkariji ljubljanske okolice. Na njegovo mesto pride novoimenovani davčni upravitelj Albin vitez Födransperg iz Vel. Lašč. Davčni praktikant Rudolf Pehaček v Il. Bistrici je imenovan davčnim asistentom.

Salonski orkester v Postojni vljudno vabi na koncert, ki ga priredi v prostorih „Narodnega hotela“ v Postojni v nedeljo, dne 10. januarja 1909 ob 8 ih zvečer v prid sklada za „Sokolski dom.“ Uprizorila se bo tudi igra „Napoleonov samovar.“ Vstopnina 1 K.

Cesta iz Postojne do Podkrajja. V predzadnjem listu smo omenjali, da je za zgradbo te ceste dovoljen 60% državni prispevek, kar pa ne odgovarja resnici. Res je le, da je ministrstvo za javna dela predlagalo finančnemu ministrstvu 60% državni prispevek. Ker pa sta bila izdelana dva različna proračuna, prvi s svoto nad 400.000 K, drugi pa z okroglo svoto 270.000 K, je dobila deželna vlada nalog, naj predloži drug proračun na kojega podlagi dovoli osrednja vlada državni prispevek. Da bi le cela stvar predolgo ne ležala — zaradi proračuna.

Javen shod bo v nedeljo 10. t. m. v Zagorju, kjer se bode opisalo, kako se postopa pri delitvi sena, ki ga imamo dobiti vsled pomožne akcije. Ljudstvo je zelo ogorčeno in to tudi popolnoma lahko, kajti posledice te podpore so tako žalostne, da je joj. Zanimanje je veliko.

Velika modna trgovina se ustanovi v Ljubljani na vogalu pri „Maliču.“ Združita se trgovca Magdič in bivši Benediktov poslovodja Kette. Mi bomo tiste Notranjke, ki jih v Ljubljani opazimo pri Nemcih, imenoma priobčili!

V Ilirski Bistrici je umrla blaga gospa Frančiška Pavlina Lešnik roj. Batestin. N. v m. p.!

V gostilni Ant. Grahorja v Bitinjah se je nabralo 8 K za družbo sv. Cirila in Metoda. Darovali so: Karel Ambrožič ml., posestnik; Pavel Renko, mlin. posestnik; Ivan Baša, mlin. posestnik; Ant. Grahor st., dosm. član; Ant. Grahor, ml., Ivanka Grahor, Minka Grahor, hčerki; Iv. Tomažič, posestnik; Ant. Špilar, posestnik; Ant. Frank, posestnik; Iv. Dekleva, posestnik; Iv. Dekleva, pismonoša; Ant. Renko, mizar; Peter Sterle, čevljar; Anton Sterle, čevljar; Josip Kovačič, posestnik. Slava jim!

V Vipavsko narodno čitalnico so izvoljeni sledeči člani: predsednik g. Franc Arh, c. kr. davčni kontrolor; podpredsednik g. dr. Pavel Kanc, okrožni zdravnik; tajnik g. Ivan Metelko, evid. uradnik; blagajnik g. Ivan Može, trgovec; knjižničar g. Rado Grum, učitelj.

Živinozavarovalnica. Lep zgled kmečke edinosti in samopomoči nam daje Matenjvas in okolica. Predlanskim osnovana prostovoljna živinozavarovalna zveza je imela preteklo leto preko 60 članov, med temi vsi živinorejci iz Matenjevasi in Grobišč. Od 242 glav nad 1 leto stare živine v približni vrednosti (zelo nizko cenjeno) 56 tisoč kron, ponesrečilo, oziroma pozlo prišlo jih je 6 v cenilni vrednosti 1100 K. — Izplačalo se je torej po 26% odbitka 825 K zavarovalnine. Deloma se je ta izdatek poravnal z denarjem, skupljenim za kože i. dr. zaklanih živali, a ostanek se je pokrila s prispevkom po K 120 od glave, katero so vsi živinorejci radovoljno in brez ugovora plačali, dasi jih nebi mogel nikdo v to siliti. Zveza je namreč prostovoljna in brez vsake pravne podlage. Člani niso nikjer vpisani, nimajo nikakih pravil in nobene blagajne. Zavezani so le pod častno besedo, a koncem leta se jednostavno napravi račun ter plača nesreče. Po oblastveno osnovanih živ. zavarovalnicah bi morali plačati po 1%, prišlo bi v našem slučaju od 56.000 K povprečno 232 K na vsako glavo, torej skoraj še enkrat toliko. Seveda zna priti nesrečnejše leto in plačati bode treba več. Letos je zopet nekaj novih članov pristopilo.

Klub „Odvada“ v Matenjvasi opozarja svoje mnogobrojne člane na njih sveto dolžnost, vsacega tudi nečlana opozoriti, ako izpregovori tujko ali spakedranko. To naj se zgodi vedno le mirno in prijazno, da ne more nikdo zameriti. V teh par tednih zaznamujemo v tem oziru imenitne uspehe. Tudi vkoreninjene tujke v prostem govoru so začele izginjati, a na njih mesto stopajo lepe besede slovanskega izvora, in to splošno ne samo pri članih. V blagajni bode pa kmalu 30 K. Omenjamo da je za te novce poskrbljeno ter da so v neprimerno večji varnosti, kakor pa če bi jih imela „Kranjska hranilnica“. Torej Slovenci ne pozabite „Odvade“!

Javna ljudska knjižnica v Velikempolju je imela v pretečenem letu precej odjemalcev. Čitale so se knjige večinoma zabavne in poučne vsebine. Posebno

zanimanje pa so vzbudili Josip Jurčiča zbrani spisi in Anton Knezove zabavne knjige. Za obilni obisk vsem starim in novim odjemalcem se toplo priporoča

Ivan Mahnič, t. č. knjižničar.

Vipavsko prostovoljno gasilno društvo priredi dne 17. t. m. v prostorih hotela „Adria“ svoj običajni plesni venček, pri katerem svira oddelek vojaške godbe iz Gorice. Med odmorom petje in šaljiva licitacija. Koriandoli se bodo prodajali v prid družbi sv. Cirila in Metoda. K obilni udeležbi najvljudneje vabi odbor.

Kranjska hranilnica je zdaj že nad 20 milijonov dvigov morala prenesti. Pred 20. septembrom je bilo nad 59 milijonov vlog, od tistega je le nekaj radi lepšega privabljenih vlog dobila. Južna železnica sama je naložila par milijonov. Da pa lepše izgleda, je zavod večjim „vlagateljem“ t. j. raznim nemškim bankam in hranilnicam, ki so upniki priskočili na pomoč in so tedaj upniki, izdala po več knjižic! Danes šteje hranilnica še nekaj nad 49 milijonov kron vlog. Med združnimi zavodi je največ prevzela „Kmetiska hranilnica“ v Ljubljani na Dunajski cesti, ki je prava slovenska trdnjava.

Iz klerikalne „Zadružne zveze“ izstopi dr. Pegan, ki postane deželni odbornik. Njegov naslednik bo dr. Lovro Pogačnik, predsednik telovadnih odsekov.

Prireditve kmetijskih tečajev. Po odredbi deželnega odbora se priredi tekom januarja in februarja šest dvodnevni kmetijskih tečajev, za gospodarje o tistih kmetijskih strokah, ki so za dotični okoliš posebno važne. Ti tečaji se prirede v Kostanjevici od 17. do 19. januarja, v Košani od 24. do 25. januarja, v Semiču od 31. januarja do 1. februarja, v Cerkljah na Gorenjskem od 7. do 8. februarja, v Št. Rupertu na Dolenjskem od 14. do 16. februarja in v Žireh od 28. februarja do 1. marca t. l. ✓ Opozarjamo že danes vse gospodarje na te tečaje s pozivom, da se jih po imenovanih krajih polnoštevilno udeležujejo.

Vrabški občini je minolo leto zlasti zadnje četrtletje prineslo precej zanimivosti. Po 20. septembru so, kakor po vsem Slovenskem, tudi tu izginili nemški napisi. Približevale so se potem občinske volitve, pred kojimi je dobilo občinstvo raz prižnice povelje, da naj voli katoliške može; ker pa se je poprej mislilo, da se nahaja v vrabški občini samo rimskokatoliško prebivalstvo, je potem nastalo močno razburjenje. Mnogi možje, ki so bili baš smatrani nekatoliškim, so se izrekli, da če niso katoličani, tudi katoliškega duhovnika več plačevali ne bodo. Kam nas utegne priveslati prenapeta farovška politika si lahko vsakdo misli. Prišle so občinske volitve, ki pa niso prinesle nobenih presenečenj. Koj za njimi je sledila druga novica, namreč 31 posestnikov je župniku odpovedalo prosto biro. Kmalu za tem se je zvedelo, seveda v cerkvi, da dohaja v občino „Svobodna misel“. Prišle so deželnozborske volitve, koje so se izvršile ob izredno pičli

udeležbi. Zavednost je v preteklem letu nekoliko napredovala, le žal, da se je, kakor sploh na kmetih, na gospodarskem polju premalo napredovalo.

V soboto, 16. januarja ob 9. uri se bo v Vrbici št. 16 na dražbi prodalo 2 vola in 2 prešiča.

Vlomil je nekdo v Boletovo trgovino v Postojni in odnesel kakih 60 kron denarja, ki je bil v miznici. Za drugo sobo se ni brigal. Tatvino je izvršil na jako drzen način. Luna je svetila, nad prodajalno stanuje g. Bole, in okno, katero je vdrl, je ob glavni cesti, tik hotela „pri kroni.“ Bajе so tatom že na sledu.

Vkljub stroškov, katere novo leto zahteva, so tukajšni rodoljubi v Št. Petru kot odkupnino novoletnih voščil darovali v korist družbi sv. „Cirila in Metoda“ 36 K 40 h. Nabralo se je pa tudi 23 K pri Silvestrovi večerni zabavi, katero je tukajšna čitalnica priredila s pomočjo g. dijakov in gospodičen. K temu znesku je priložil poštni uradnik Mohora 5 K. Od skupnega zneska se je namenilo 10 K v korist družbi sv. „Cirila in Metoda“, ostanek se bode porabil za čitalniško knjižnico v Št. Petru. Hvala darovalcem.

Vnebovpijoča krivica se godi ubogim kmetom občine Zagorje na Notranjskem, ker še sedaj niso prejeli tako teško pričakovanega sena iz državne podpore. Po vseh vaseh v okolici je že došlo, le nam še ne vzlic vsem dopisom, prošnjam in telegramom ter vzlic temu, da je pri nas dokazano največje pomanjkanje krme. Pri nas krmijo živino z višom, ki so ga druga leta pod njo stlali; drugi so živinčeta prodali, a največ jih pa strada. To je gotovo neodpustljiv, vnebovpijoč greh, ki ga je povzročila po naših mislih iz golega toda nekatoliškega strankarstva, katoliška „Gospodarska zveza“ v Ljubljani. Pač je ta že pred več kot enim mesecem poslala seno svetim klerikalcem v bližnji Knežak in med temi celo takim, ki ga prav nič ne potrebujejo, in so ga — kakor se govori — tudi že prodali, ter nekaterim tamkajšnjim magnatom, kateri bi si ga lahko sami kupili. Niso pa prejeli sena takozvani liberalci v Knežaku in na Baču. Vprašamo Vas svete klerikalce, ali se tako izvršuje v dejanju krščanska ljubezen, ali je tako vero učil naš Odrešenik? Ali ni On nasprotno učil ljubiti in dobro storiti tudi sovražnikom? Tudi če nam sedaj v zadnjem trenutku določite od države zaukazano podporo — seno, je Vaša krivica, ki ste jo nam napravili, neodpustljiva. Taka stranka ni prijateljica ampak sovražnica kmetov! Svoboden kmet.

Dva Pavla. Burka s petjem v dveh dejanjih. Spesnil Zvonimir Masle. Ljubljana 1908, samozaložba. Naš ožji rojak g. Zvonimir Masle je spisal v „Ježu“ to igrice ter jo sedaj dal ponatisniti. Že če se jo čita, mora vzbuditi njen neprisiljeni humor vlit v lep jezik veliko zabavo, kaj pa še le, če se ta vesela povest igra na domačem odru. Srečno naključje pribori junaku Pavlu Krasnemu roko ljubke Slavke, krog te vsebine je razpletel spretni pisatelj svoje dovtipe. Le še dalje na delo s peresom, gospod pisatelj! Takih reči naši

mali odri zelo potrebujejo. Pohvaliti je tudi nesebičnost pisatelja, ki ob uprizoritvah zase nič ne zahteva, pač pa za „Družbo sv. Cirila in Metoda“ po 2 K. Občinstvu priporočamo, da pridno naroča „Dva Pavla.“

Prijateljem krasot naše domovine. Z dejanjem in z besedo deluje „Slovensko planinsko društvo“ nele v prosep slovenskega planinstva, ampak v prodiranje zmislja za krasote prirode sploh ter v dejansko spoznanje, pripoznanje in ščitenje lepote naše domovine. Stik med širšo slovensko javnostjo in med „Planinskim društvom“ posreduje društveno glasilo „Planinski vestnik“ že štirinajst let. Z bodočim letom stopi pred naše občinstvo „Planinski vestnik“ preurejen, povečan in polepšan; razkazoval bo Slovincem domovinske krasote tudi s slikami, in sicer z umetniškimi prilogi in s podobami v tekstu. — Ker izide prva številka že z novim letom, naj se oglase novi člani „Planinskega društva“ (letna članarina K 6.—) pravočasno, da se jim bo moglo postreči s „Planinskim vestnikom“, ki ga dobivajo kot člani zastonj. (Naročnina le na „Vestnik“ znaša K 4.— na leto). Listu je oskrbljena bogata zabavna in poučna vsebina.

Slovenskim trgovcem in rudniškim interesentom. Bele vrane so med nami, ki se zanimajo za trgovsko stran rudniških in podobnih vprašanj. Tujci obogate pri nas, ne da bi delali, od podjetij, ki dajo domačinu, težaku komaj vsakdanjega kruha. Tega je kriva skoro popolna nevednost v teh zadevah, ki jo opazujemo v svojih vrstah. Da bi odpomoglo tem nezdravim razmeram, je naprosilo uredništvo „Trgovskega Vestnika“ priznanega strokovnjaka na geološkem polju, našega dunajskega rojaka g. dr. Karla Hinterlechnerja, člana c. kr. geološkega državnega zavoda (Dunaj, III/2. Resumofskygasse 25), da napiše za imenovani list spis, ki bi podučil vsakega interesenta o prvih korakih, ki jih ima storiti, **predno financuje kako rudniško podjetje** in še o tem in onem, kar pride v poštev pri takih vprašanjih. Z ozirom na važnost aviziranega spisa za naš domači kapital, si štejemo v svojo časnikarsko dolžnost opozoriti nanj slovensko javnost. Izhajati prične ta za naše razmere jako pomembni članek meseca januarija 1909 ter bode izhajal skoro celo leto.

Po svetu.

Potres v Italiji. V okrožju 3 km je nad 160.000 mrtvih. Ministrski predsednik je obljubil, da bo država iz prebitka, ki znaša 37 milijonov lir, darovala 30 milijonov za nesrečne žrtve. Strašno je razsajal potres. V Režju so v kolodvorskih razvalinah našli mrtvega postajenačelnika s soprogo in mnogo drugih rodbin, dalje na oknu neko žensko v drugem stanu z dvema otrokoma, ki se je držala za omrežje. Izstradana bitja, težko ranjena, v obupnem stanju najdejo v razvalinah. Mlado dekle je hotelo skočiti z balkona na vrt, pri tem se je vjelo

za krilo ter 4 dni in noči tako viselo med nebom in zemljo. V naročju mrtve matere so našli živo, mesec dni staro dete. Na ruskem parniku Slava, ki pomaga voziti ranjence, so se rodili 3 otroci, ki so čvrsti in zdravi. Na laškem parniku Rubatino pa so umrli 16 letno dekle in več drugih, ker so bili na krovu izpostavljeni vremenu. V Mesini so vojaki ustrelili nad sto oseb, ki so kradle po razvalinah. Prijeli so v eni hiši kar celo rodbino, ki je kradla denar in zlato, pri otrokih so za nogavicami našli prstane, uhane itd. Tudi 2 vojaka so prijeli, ki sta ukradla 10.000 lir, med ustreljenimi roparji pa je bil eden, ki je imel pri sebi 100.000 lir. V Mesini dela 10.000 vojakov, med njimi sta bila kralj in kraljica Jelena Črnogorska. Mnogo ljudi je zblaznelo zaradi prestanega strahu. Zemlja je razpokana. Po potresu je morje vzkipelov vsake pol ure za dva metra in poplavilo dele mesta. To valovanje je trajalo 5 ur. Zato so ceste polne morskih rib. Mrlički trohne, zato je smrad neznosen. Pokopujejo jih v dolgih jarkih, začeli so jih pa tudi že metati v morje. Malo pred nesrečo je dospelo na tisoče izseljencev v Mesino iz Amerike, zato je žrtev še več. Vlaki, ki začetkoma niso vozili, vozijo zopet. Ker je pa vse osobje drugo, je tak nered, da je strah. Veliko ljudi čaka na vlake, da bi se odpeljali kakor hitro mogoče, zato je pri odhodu vlakov vselej velik dren. Profesor Paskal Vilari opozarja, da treba v Mesini zidati po japonskih načrtih, ki so praktični za potresne pokrajine.

Gospodarska škoda vsled potresa. Strašna nesreča v Siciliji povzroča, kakor umevno, po vsej Italiji zmešnjavo v industrijalnem in denarnem oziru. Med Sicilijo in Gorenjo Italijo je cvetel trgovski promet. Iz Gorenje Italije so prihajali izdelki industrije v Sicilijo, ta pa je izvažala gori svoje gospodarske pridelke. Iz Milana brzojavljajo: Trgovski promet med Gorenjo Italijo in Sicilijo je uničen, a škoda je tako razdeljena, da je ne bo posebno težko občutiti. Najobčutnejšo škodo imajo družbe za zavarovanje življenja, manjšo one, za škodo proti potresu in požaru, posebno proti potresu je bilo zavarovanih le malo ljudi. Palače večjih bank v Mesini so se porušile, a blagajne so rešene. Blagajno banke d' Italije s 30 milijoni lir so spravili na neki ruski ladiji. Imetje v menjicah je pri vseh bankah precej visoko, največje pri banki di Sicilija.

Kitajčeva kita. Šele 400 let je, odkar nosijo Kitajci kito na povelje cesarja. Dal je povelje: Ali kito ali glavo! Mnogi so dali rajši glavo in postali mučniki. Drugim pa so zrastle kite. Komur pa ne zraste dovolj dolga si jo napravi iz žime, svilenih niti in iz izpadlih las. Na cesti striže in češe brivec. Če Kitajec žaluje, si ne sme 7 tednov striči in plesti kite. Če umre cesar, žalujejo Kitajci na ta način 100 dni.

Ponarejene starine. V sloveči carski zbirki slik v Petrogradu, kjer so starine navidezno iz prvega stoletja po Kristusu, so izvedenci spoznali, da je večina teh starin ponarejen fabrikat iz Pariza.

Za kratek čas.

Zdravnik bolniku: „Hudirja, zdaj sem vam pa napačno nogo odrezal; no, vsaj nič ne de: bom pa bolno nogo ozdravil in bo ravno isto.“

Dvoumno: Brivec A. je res smešen človek, ker brije velikokrat norce.“

Gospod, ki vidi, kako barbarsko pretepata dva ptujska Nemca na tleh ležečega Slovenca: „Pustite ga vendar, saj tako stoka.“ Toda pretepača odvrneta: „Ravno zato ga bijeva, ker bindiš stoka.“

Nadebuden otrok. „Mati ne jezi se nad očetom. Ko bom velik, bom študiral za zdravnika in potem odpeljem očeta v norišnico.“

Listnica uredništva.

Cenjene gg. dopisnike vljudno prosimo naj nam oprostite, ker zaradi preoblega gradiva smo bili primorani več dopisov odložiti za prihodnjič.

Loterijske številke.

Trst, 2. januarja	26	76	78	51	52
Praga, 5. januarja	74	26	36	48	29

Postojna???

OBČNI ZBOR

pevskega društva „Postojna“ se vrši v nedeljo 17. t. m. ob 6. uri zvečer v prostorih hotela „Ogrska krona.“

VSPORED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev novega odbora.
5. Petje in prosta zabava.

Heliodor Petrič,
t. č. tajnik.

T. Dekleva,
predsednik.

Slab želodec ne prebavi ničesar

ter povzročuje, da smo brez pravega teka, da boli želodec, da nam je slabo, da boli glava. Prav gotovo pomagajo proti temu

Kaiserjeve Metine Karamele.

Zdravniško preizkušene.

To sredstvo oživlja, pomaga prebaviti in krepi želodec.

Zavitek 20 in 40 h.

Dobivajo se v sledečih lekarnah: **J. Hus,** Vipava; **F. Bakarčić,** Postojna; **A. Bohinc** in **U. pl. Trnkóczy,** Ljubljana; **K. Andigajne,** Novo-mesto; **D. Pirc,** Idrija.

Cene zmerne! ≡
 ≡ Delo solidno!
 Postrežba točna! ≡

Franc Kraigher
 krojaški mojster v Ljubljani
 ≡ Kongresni trg 5 (Zvezda). ≡

Priporočam se za izdelovanje
oblek za gospode.
 Domače in inozemsko blago
 = imam vedno v zalogi. =

Zastopnik

valjčnega mlina **Vinka Majdiča** iz Kranja
Slavoj Jenko ima zaloge za odjem na debelo
 v Trnovem in Podgradu.

Trgovci: „Svoji k svojim.“

Za svojo parno žago na Kranjskem iščem več dobro
 izurjenih

gateristov

za polni jarem. Ponudbe z zahtevo plače naj se pošiljajo pod šifro **D. H. 75** na upravništvo »Notranjca«.

Kdor si hoče iz drevesnice krajnega šolskega sveta
 v Postojni nabaviti

triletnih smrekovih sadik

za spomladansko saditev

naj jih naroči najdalje **do konec januarja t. l.**

Ker imamo kupca za celo množino, se na poznejše naročbe ne bo oziralo. **Cena je 5 K za tisoč sadik.**

Krajni šolski svet v Postojni.

Mlekarska zadruga v Postojni

želi kupiti

kolikor mogoče v sredini trga primeren **stavbinski prostor** za zgradbo združne mlekarne, ali pa tudi v ta namen prikladno poslopje. — Ponudniki naj vložijo svoje tozadevne pismene ponudbe pri načelništvu **mlekarske zadruge v Postojni.**

Kdor

hoče sebi in svojim otrokom odpraviti

kašelj

hripavost, nahod, oslovski kašelj, katar v grlu
 naj kupi zdravniško priporočene

Kaiserjeve prsne karamele

s 3 smrekami.

--- 5500 notarsko priznanih izpričeval. ---
 Zavitek 20 in 40 h. Škatlja 80 h.

Dobivajo se v sledečih lekarnah: **J. Hus**, Vipava; **F. Bakarčić**, Postojna; **A. Bohinc** in **U. Trnkóczy**, Ljubljana; **K. Andigajne**, Novomesto; **D. Pirc**, Idrija.

Razpis.

Okrajni cestni odbor postojnski razpisuje službo cestarja za deželno Reško cesto proti mesečni plači po 36 K. — Prošnje je vložiti pri okrajnem cestnem odboru v Postojni.

Nastop službe s 1. svečanom 1909.

Načelstvo.

Češko pivo.

Prijateljem pristnega češkega piva, kakor tudi čislanim gg. hotelirjem in gostilničarjem naznanjam, da sem prevzel za Notranjsko

glavno zalogo češke delniške pivovarne v Budjeovicah.

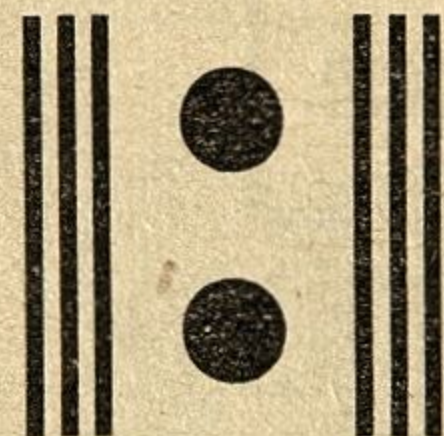
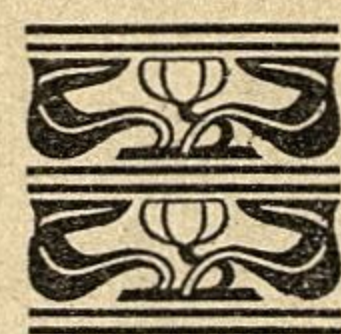
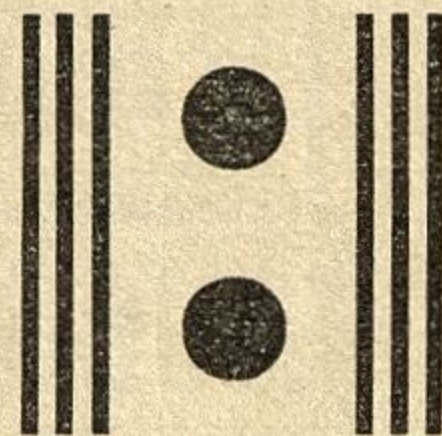
Čislani odjemalci dobe iz moje velike zaloge vedno sveže pivo, koje bodem dobival v poletnem času v posebnih ledenih vozovih. Zagotavljam vsestransko točno in solidno postrežbo in se priporočam z velespoštovanjem

Emil pl. Garzarolli v Postojni.

Preselitev mesnice.

Naznanjam čislanemu občinstvu, da **bom pričel z novim letom sekati meso** v novonapravljeni in moderno opravljeni mesnici **v hiši g. Emil pl. Garzarolli-ja v Postojni** in se vsem častitim odjemalcem najuljudneje priporočam

Anton Bernik.

Častitim svojim odjemalcem kakor vsem p. t. Notranjcem
Srečno veselo novo leto!

z udano pripombo, da izdelujem ter imam v zalogi
 trdnožgano postavno veliko opeko z zidanje, po-
 sebno pa trpežno, lepo izdelano strešno zarezno
 opeko „Folc“ kakor tudi navadno strešno opeko
 „Kavljar“. — Po naročilu vse druge vrste opek.

Priporočam se z vsem spoštovanjem

Karol Jelovšek, Vrhnika

cesarski in kraljevi dvorni založnik opek.

Pozor! Kmetje! Pozor!

SVOJI K SVOJIM!

Popolnoma varno in najbolje naložite denar v

Kmečki posojilnici

— v LJUBLJANI —

(nasproti Figovca — v lastni hiši na Dunajski cesti).

Kmečka posojilnica v Ljubljani pod-
 pira kmetovalce in je pravi kmečki
 denarni zavod.

Vloge se obrestujejo po 4 1/2 %

V kmečki posojilnici je naloženo že
 nad 15 milijonov kron.

Rezervni zaklad čez K 300.000.

Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.
 Kmečka posojilnica je edin slovenski
 denarni zavod, ki je vpeljal hišne
 nabiralnike vlog.

Svoji k svojim, kmetje!

Svoji k svojim, kmetje!

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Trgovina s
špecerijskim blagom.

Trgovina z moko
in deželnimi pridelki.

LJUBLJANA

A. ŠARABON

LJUBLJANA

priporoča svojo novourejeno

glavno zalogo rudninske vode.

Točna in solidna postrežba.

Na drobno in debelo!

Na drobno in debelo!

Velika pražarna za
kavo, mlin za dišave
z električnim obratom.

Zaloga brinja in sliv
za žganjekuho.

Zelodčne kapljice proti napenjanju, pospešujejo slast do
jedi, krepe želodec, olajšujejo že-
lodčne bolečine, 1 steklenica 70 v., 6 steklenic 3 K 50 v.

Zelodčni prašek proti slabemu prebavljanju, zgagi itd. 1 K

Tinktura proti izpadanju las 1 steklenica z rab. navod. 1 K

Zobna in ustna voda 1 steklenica z rabilnim navodilom 1 K

Zobne kapljice proti zobobolji, 1 steklenica 40 v., 6 stekl. 1 K

Esenca za kurja očesa izkušeno sredstvo proti bradavicam,
kurjim očesom itd., 1 stekl. z rabilnim navodilom 70 v.

Golšne kapljice proti golši in debelemu vratu 1 stekl. 60 v.

priporoča

lekarna pri Mariji Pomočnici v Vipavi.

Vsem svojim cenjenim odjemalcem,
prijateljem in znancem vošči

Srečno in veselo novo leto

Lovro Rogelj

tvorničar sodavice na Vrhniki.

Nova slovenska trgovina!

Lenasi & Gerkmann, Ljubljana.

Priporoča za pomlad in poletje: Najnovejše kamgarne in druga sukna za moške obleke. =
Novosti raznega volnenega blaga za ženske obleke in bluze. Najrazličnejših vrst bastisti, sateni,
kambriki. = Velika zaloga perilnega blaga, šifona, gradelna, blaga za rjuhe in platna vseh
vrst. = Fine garniture, odeje, preproge in zavese. = Solidne cene in točna postrežba!

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
===== dopoludne. =====

☉ ☉ ☉

Obreduje hranilne vloge po $4\frac{3}{4}\%$ od dne vloge do dne
dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po $5\frac{1}{2}\%$ in amortizaciji
najmanj $\frac{1}{2}\%$, na osebni kredit po 6% .

☉ ☉ ☉

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih,
posojila se izplačujejo le ob petkih.